

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มคอ. 3 รายละเอียดรายวิชา

คณะ คณะผลิตกรรมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ วิชาเอก ทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ
วิทยาเขต เชียงใหม่
ภาคการศึกษา/ ปีการศึกษา 2/2568

หมวดที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อวิชา	ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้		
2. รหัสวิชา	10125406		
3. จำนวนหน่วยกิต	3(3-0-6)		
4. หลักสูตร	1.หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) วิชาเอก ทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ		
5. ประเภทหลักสูตร	หมวดวิชา วิชาเฉพาะ (เอกบังคับ) หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) วิชาเอก ทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ คณะผลิตกรรมการเกษตร		
6. ข้อกำหนด	ไม่มี / ชื่อวิชา (รหัสวิชา)		
7. ผู้สอน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ เหมฮัก ผู้ประสานงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ เหมฮัก ผู้สอน		
8. การแก้ไขล่าสุด	5/3/2567		
9. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
ภาคทฤษฎี ..3.. ชั่วโมง	ภาคปฏิบัติ ..0.. ชั่วโมง	การศึกษา ..6.. ด้วยตัวเอง ชั่วโมง	ทัศนศึกษา / ฝึกงาน ..0.. ชั่วโมง

หมวดที่ 2: จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. นักศึกษาสามารถเรียนรู้และเข้าใจหลักการใช้ทรัพยากรป่าไม้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเก็บรักษา และพัฒนาภูมิปัญญาองค์ความรู้ด้านการพึ่งพาทรัพยากรป่าไม้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้พื้นฐาน และมีความพร้อมในการนำความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาของรายวิชาอย่างครบถ้วน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชาติ และบูรณาการให้เข้ากับหลักการการศึกษานิเทศศาสตร์ด้านทรัพยากรป่าไม้ โดยคำนึงถึงความยั่งยืน ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และศักยภาพเชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรชีวภาพ พร้อมทั้งการนำเสนอวิทยาการสมัยใหม่ และรูปแบบการบริหารจัดการพื้นที่ อีกทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก วิกฤตการณ์ด้านอาหาร พลังงาน และ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค และมุ่งสร้าง

ความพร้อมให้กับประเทศไทยในการเข้าร่วมตามข้อตกลงเขตเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศ เพื่อรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

หมวดที่ 3: การปรับปรุงรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการวัดประเมินผล

เป็นรายวิชาเฉพาะ เอกเลือกของวิชาเอกทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ ซึ่งเป็นวิชาที่สร้างขึ้นใหม่ในการรวบรวมองค์ความรู้ด้านชุมชนที่พึ่งพาทรัพยากรป่าไม้ และทักษะการเข้าชุมชน การสัมภาษณ์ชุมชน และบันทึกองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรป่าไม้

หมวดที่ 4: ข้อบังคับรายวิชา

มีการตกลงกันในชั้นเรียนระหว่างอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา

หมวดที่ 5: การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร #

ตาม PLO 1 อธิบายหลักการด้านวิทยาศาสตร์ด้านการผลิตพืชได้

PLO 2 ประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะด้านวิทยาศาสตร์เกษตรในการแก้ไขปัญหาด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้ โดยมีผลลัพธ์รายวิชาคือ เพื่อให้ผู้ศึกษาทราบถึงหลักการและแนวคิดของศาสตร์ด้านการบันทึกข้อมูล และการเข้าชุมชนในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ทั้งการใช้ของป่า หรือการนำพืชปามาสร้างรายได้ หรือปลูกในพื้นที่ตนเอง

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั่วไป

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร #

ตาม PLO 3 ประยุกต์ใช้ภาษาและการสื่อสารในการอธิบายทฤษฎีและแนวคิดด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้อย่างเหมาะสม

PLO 4 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก้ปัญหาในการจัดการข้อมูลด้านการเกษตรและผลิตภาพของพืชได้ โดยมีผลลัพธ์รายวิชา คือ

- เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจรูปแบบทักษะการสื่อสาร เทคนิคการออกแบบสัมภาษณ์ การรวมกลุ่มเพื่อเข้าถึงข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ระหว่างคนและทรัพยากรป่าไม้
- เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่มีการใช้ทรัพยากรป่าไม้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

L 1 สามารถหาข้อมูลที่ถูกต้องจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

L 2 มีความใฝ่รู้ ติดตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม

L 3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้าหาข้อมูล และมีการบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยรายวิชาสอนให้นักศึกษารู้จักคิด วิเคราะห์แก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดความยั่งยืน และคุ้มทุนมากที่สุด บนพื้นฐานของนิเวศวิทยาของพื้นที่นั้น ๆ

หมวดที่ 6: ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและความเชื่อมโยงสู่

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	บทที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา
อธิบายหลักการด้านวิทยาศาสตร์ เกษตรด้านการผลิตพืชได้	อธิบายในหลักการและทฤษฎี ทางด้านวิทยาศาสตร์ ที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	บทที่ 1 บทที่ 2 บทที่ 3 บทที่ 4 และ บทที่ 6
ประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะด้าน วิทยาศาสตร์เกษตรในการแก้ไขปัญหา ด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้	-	บทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 5
ประยุกต์ใช้ภาษาและการสื่อสารในการอธิบายทฤษฎีและแนวคิดด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้อย่างเหมาะสม	สามารถออกแบบการสื่อสาร เทคนิคการสัมภาษณ์ และแปลผล จากองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	บทที่ 4 บทที่ 5 บทที่ 6 และบทที่ 7
ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แก้ปัญหาในการจัดการข้อมูลด้านการเกษตรและผลิตภาพของพืชได้	สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และสารสนเทศมาประกอบการ สื่อความหมาย	บทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 7
อภิปรายความสัมพันธ์ของหลัก คุณธรรม และจริยธรรมด้านการเกษตรกับการประกอบอาชีพได้	มีจรรยาบรรณในการเรียน ค้นคว้าวิจัย และประยุกต์ใช้ใน กระบวนวิชา	ทุกบทเรียน

หมวดที่ 7: แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

๑. แผนการสอน					
สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียน การสอน	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้	ผู้สอน
๑-๒	บทที่ ๑ บทนำ นิยาม ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับงานป่าไม้ และ ความหลากหลายทางชีวภาพต่าง ๆ	๓	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล
๓-๔	บทที่ ๒ หลักการศึกษา สัมภาษณ์ชุมชน -การออกแบบสอบถามสัมภาษณ์ชุมชนที่ เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้ -การสำรวจรวมกลุ่มชุมชน ที่มีองค์ ความรู้ด้านภูมิปัญญาในทรัพยากรป่าไม้ -การรวบรวม สื่อความหมาย และ สังเคราะห์งานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	๖	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล

๕-๖	บทที่ ๓ เทคนิคและวิธีการ ประเมินผล การวิเคราะห์และประยุกต์ผลการ ประเมินในการรวบรวมองค์ความรู้และ ภูมิปัญญาของชุมชน	๖	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล
๗-๘	บทที่ ๔ -ผลผลิตจากป่า และผลผลิตรอง จากป่า และของป่า -นิยาม ผลผลิตจากป่า ผลผลิตรองจาก ป่า -ของป่าตามกฎหมาย -ผลิตภัณฑ์ชุมชน ตัวอย่างงานศึกษา รวบรวมด้านภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับ ผลผลิตจากป่า	๖	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล
๙-๑๐	บทที่ ๕ พลวัตของชุมชนในการจัดการ ทรัพยากรป่าไม้ -การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ตามองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์ป่า ไม้ -รูปแบบการสร้างระเบียบของชุมชนที่ พึ่งพาทรัพยากรป่าไม้ -ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล
๑๑	บทที่ ๖ การจัดการทรัพยากรป่าไม้ระดับ ชุมชน -วิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร หรือองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา -กลุ่ม องค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องในงาน ทรัพยากรป่าไม้	๓	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล
๑๒-๑๓	บทที่ ๗ พระราชดำริเกี่ยวกับด้าน ทรัพยากรป่าไม้ -ความหมาย นิยามงานพระราชดำริ -โครงการพัฒนาป่าไม้ด้านต่าง ๆ -โครงการในพระราชดำริต่าง ๆ	๖	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ชนิษฐา เสถียรพิระกุล
๑๔-๑๕	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้ และการรวบรวมองค์ความรู้ด้านภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในปัจจุบัน	๖	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / เอกสาร ประกอบการสอน	ผศ. ดร.สุธีระ เหม อีกร และผศ. ดร. ชนิษฐา เสถียรพิระ กุล
๑๖	สอบปลายภาค				

2. ความสอดคล้องระหว่างการประเมินผล, วิธีการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

การประเมินผล	วิธีการสอน	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs)
สอบท้ายบทเรียน	สอนตามบทเรียน สอดแทรก ตัวอย่างงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	อธิบายในหลักการและทฤษฎี ทางด้านวิทยาศาสตร์ ที่ใช้ในการ

	ในปัจจุบัน	วางแผนพัฒนาองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้
งานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย	มอบหมายงานตามบทเรียนนั้น ๆ	สามารถวิเคราะห์ และอธิบายการสำรวจชุมชนเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลการพึ่งพาทรัพยากรป่าไม้
สอบกลางภาค และปลายภาค	สอนตามบทเรียน สอดแทรกงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทรัพยากรป่าไม้ และเข้าใจบทบาทงานพระราชดำริ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้

3. กลยุทธ์การประเมิน

กลยุทธ์การประเมิน	สัดส่วน
สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติการโรงเรียน	10
สอบย่อยวัดผล ตอบคำถามในชั้นเรียน	10
สอบวัดผล กลางภาค	25
นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย แลกเปลี่ยนทัศนคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	10
จากการนำเสนอผลงานที่สืบค้นได้	20
ทั้งการจัดทำรายงาน และการนำเสนอรายงาน	
สอบวัดผล ปลายภาค	25
รวมทั้งสิ้น	100 %

หมวดที่ 8:สื่อการสอนและการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนและสื่อการเรียนรู้

- 1.1 คู่มือจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามพระราชดำริ https://www.psproject.org/wp-content/uploads/2021/04/forest_manual.pdf
- 1.2 ภูมิปัญญาชาติพันธุ์กับการอนุรักษ์ป่าไม้ <https://hkm.hrdi.or.th/Knowledge/detail/708>
- 1.3 ทฤษฎีการพัฒนาฟื้นฟูป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ <https://www.chaipat.or.th/concept-and-theory-development/theory-developed-forest-restoration.html>
- 1.4 การจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นของชนเผ่าปกากะญอ ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะป๊อก จังหวัดเชียงใหม่ <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/167120>

2. การวิจัยและบริการวิชาการ

.....งานวิจัย

- การประเมินถิ่นอาศัยที่เหมาะสมของผักหวานป่า บริเวณพื้นที่โครงการพัฒนากวนโง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ มจ.2-63-004
- โครงการประเมินนิเวศบริการในระบบนิเวศป่าไม้แปลง FPT 49 อำเภอปงทราย จังหวัดนครราชสีมา ปตท.-63-001
- โครงการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้บนพื้นที่สูงโดยใช้พรรณไม้ท้องถิ่น ปตท.-62-001
- การสำรวจการใช้ประโยชน์พื้นที่ศูนย์พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยภาพถ่ายทางอากาศ รายละเอียดสูง และกล้องหลายช่วงคลื่นจากอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก
- โครงการสำรวจเก็บรวบรวมพืชสมุนไพรไทยสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่สวนสัตว์เชียงใหม่
- ชุดโครงการวิจัยพัฒนาระบบจัดเก็บ วิเคราะห์ และเข้าถึงข้อมูลขนาดใหญ่ (BIG DATA) ของมูลนิธิโครงการหลวง
- โครงการย่อยที่ 3. การจัดการฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการเกษตรเชิงพื้นที่โครงการหลวง
- การใช้ประโยชน์ไม้พื้นเพื่อเป็นแนวทางการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนในพื้นที่โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ห้วยแม่เกียง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณด้านป่าไม้ เพื่อสนับสนุนข้อมูลรายละเอียดสภาพป่าไม้ตามคำขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าสนทราย อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่
-งานบริการวิชาการ
- ที่ปรึกษาโครงการในสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ห้วยแม่เกียง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทส. 0926.10.19/42
- ที่ปรึกษาโครงการในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำพูน ทส. 1614.6.6.2/303
- คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติออบขาน ทส. 0926.610/7
- ผู้เชี่ยวชาญในโครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศ

หมวดที่ 9: เกณฑ์การประเมินผล

ระดับผลการศึกษา	เกณฑ์การประเมินผล
A	>80
B+	>75
B	>70
C+	>65
C	>60
D+	>55
D	>50
F	0-49

หมวดที่ 10: คำอธิบายการประเมินรายวิชา

1. การประเมินผล

1.1. รายละเอียด

10125406. ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้

นิยาม ความหมายของพระราชดำริ การพัฒนาป่าไม้ โครงการพระราชดำริเกี่ยวกับงานป่าไม้ (การจัดการ ผลผลิต และ ผลลัพธ์)

10125406. Local Knowledge to the Management of Forest Resources

Definition and history of the Royal initiative, forest development,

Royal initiative project for forest resources (management, outcome and output

1.2 ผลการเรียนรู้รายวิชาที่แนบมาพร้อมกับการประเมินผลนี้

การพัฒนาผลการเรียนรู้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่มุ่งหวัง ซึ่งต้องสอดคล้องกับที่ระบุไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร โดยมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้าน ให้แสดงข้อมูลต่อไปนี้

1.1 เพื่อให้ผู้ศึกษาทราบถึงหลักการและแนวคิดของศาสตร์ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้

1.2 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจเทคนิค วิธีการ การสังเคราะห์ และอภิปรายของการการเข้าศึกษาข้อมูลชุมชน

1.3 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับทรัพยากรป่าไม้ พลวัตรของชุมชนที่มีการพึ่งพาป่าไม้

1.4 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่มีภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้

1.3 เกณฑ์การประเมิน (ถ้ามี)

-

1.4 วันสุดท้ายของการประเมิน และ ข้อเสนอแนะ

หมวดที่ 11: ขั้นตอนการแก้ไขคะแนน

นักศึกษาที่มีสิทธิ์ที่จะขอแก้ไขคะแนนงานที่ได้รับมอบหมาย และ/หรือ คะแนนสอบ จนกระทั่ง.....ภายหลังการให้คะแนน

หัวข้อนี้เป็นไปตามข้อตกลงในชั้นเรียน ในแต่ละภาคเรียนของปีการศึกษานั้นๆ

ผู้รับผิดชอบรายวิชา/ผู้รายงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธีระ เหมเอ็ก,

11/11/2568